

**UCHWAŁA NR XLII/364/2022
RADY GMINY BOGORIA**

z dnia 22 lutego 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2021.1372 ze zmianami) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020.821 ze zmianami) Rada Gminy Bogoria uchwała:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Marcinkowski

Załącznik do Uchwały Nr XLII/364/2022

Rady Gminy Bogoria

z dnia 22 lutego 2022r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE BOGORIA
NA LATA 2022-2024**

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE	4
II PODSTAWA PRAWNA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY.....	7
III UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	9
IV DIAGNOZA GEOGRAFICZNA W GMINIE BOGORIA.....	11
V DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE BOGORIA.....	12
VI DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE BOGORIA.....	15
VII WSPARCIE INSTYTUCJONALNE RODZIN.....	18
1. Ośrodek Pomocy Społecznej.....	18
a) Asystent rodziny	19
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	24
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.....	25
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27
5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny.....	28
6. Żłobek Gminny.....	29
7. Placówki Edukacyjne w Gminie Bogoria.....	30
8. Świetlica Arka	31

VIII WSPARCIE FINANSOWE I RZECZOWE.....	33
1.Świadczenia rodzinne, wychowawcze, pielęgnacyjne.....	33
2. Karta Dużej Rodziny.....	36
3. Posilek w szkole i w domu.....	36
4. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020.....	38
IX ANALIZA SWOT.....	40
X CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	43
XI HARMONOGRAM PROGRAMU.....	50
XII REALIZATORZY PROGRAMU.....	54
XIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	55
XIV ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	56
XV MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	56

I WPROWADZENIE

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”¹. Do szczególnej pomocy ze strony państwa mają prawo rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Rodzina, jako pierwsze i podstawowe środowisko społeczne, powinna spełniać zadania, które określić można jako zaspokojenie potrzeb biologicznych, psychicznych społecznych itp. Występowanie więzi biologicznej lub adaptacji, podziału na określone role, wzajemnych oddziaływań, a także wspólnego charakteru grupy ma ogromny wpływ na zaistnienie rodziny. Owa grupa ludzi odpowiada za rozwój dziecka, stanowi źródło wzorów zachowań i działania, odpowiedniego rozumienia ról pełnionych w społeczeństwie a także pewnego systemu wartości. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje swoim członkom poczucie bezpieczeństwa, zadowolenia, wartości, psychicznego oparcia, a także zaspokaja podstawowe potrzeby biologiczne. Niestety nie wszystkie rodziny wywiązują się ze swoich zadań względem dzieci.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może jednak zagrażać szereg różnych czynników. Znaczący wpływ mają zjawiska patologiczne, bowiem ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która potrzebuje pomocy z zewnątrz, ponieważ sama często nie potrafi rozwiązywać swoich problemów, w celu wyjścia z sytuacji kryzysowych oraz sprostać swoim obowiązkom względem dzieci. Do zjawisk patologicznych, prowadzących do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość i przemoc w rodzinie. Ich występowanie często powiązane jest z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Powyższe problemy są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają interwencji

¹Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 18.

z zewnątrz. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą komórką w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny.

Występujące w rodzinie trudności są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze materialno- bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W wielu rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie niebezpieczne dla dziecka, jego rozwoju psychosomatycznego i wychowania. W rodzinach pojawiają się trudności zarówno na skutek czynników zewnętrznych takich jak np.: bezrobocie, długotrwała choroba, upośledzenie umysłowe, zaburzenia psychiczne, jak również czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny takich jak: nałogi, przestępczość, przemoc czy zaniedbywanie obowiązków.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w szczególności przez pracowników socjalnych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia, przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę. Pomoc rodzinie ma na celu przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania, poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu oraz w społeczeństwie.

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

II PODSTAWA PRAWNA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów, z jakimi borykają się rodziny, powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Bogoria, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego opracowanie i wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz.2268 z późn. zm.),
- c) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249)
- d) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119 z późn. zm.),
- e) Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz.1372 z późn. zm.),
- f) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz.1329 z późn. zm.),
- g) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz.1100 z późn. zm.),
- h) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz.2050 z późn. zm.),
- i) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz.1915 z późn. zm.),
- j) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz.111 z późn. zm.),

- k) Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz.877 z późn. zm.),
- l) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz.2407 z późn. zm.),
- m) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz.176 z późn. zm.)
- n) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 poz.685 z późn.zm.),
- o) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U.2018 poz.1061),
- p) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1).

III UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Wspierania Rodzin Gminy Bogoria na lata 2022-2024 zwany dalej "Programem " opracowany został w związku z realizacją ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020, poz.821 z późn. zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Bogoria na lata 2022-2024. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 176. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane przez samorząd gminy działania to:

1. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - b) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
2. Finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
3. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
6. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

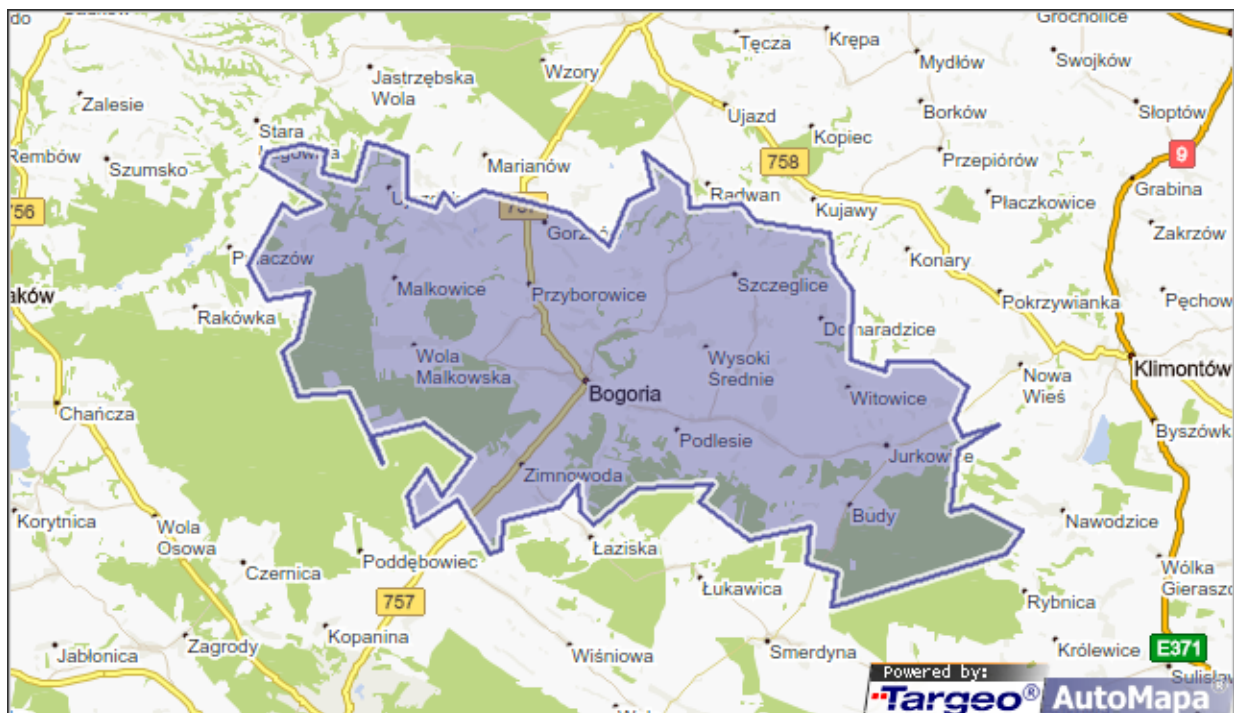
Program jest jednocześnie rozwinięciem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bogoria na lata 2021-2026. Działania w ramach programu wpisują się w Cele Strategiczne Strategii.

IV DIAGNOZA GEOGRAFICZNA W GMINIE BOGORIA

Gmina Bogoria leży w województwie świętokrzyskim podzielonym na 14 powiatów i 102 gminy. Gmina zajmuje powierzchnię 123,41 km², sąsiaduje od północy z gminą Iwaniska (powiat opatowski), od wschodu z gminą Klimontów (powiat sandomierski), od południa z gminą Staszów (powiat staszowski), od zachodu z gminą Raków (powiat kielecki).

Gmina Bogoria jest gminą typowo rolniczą, wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie staszowskim. W skład Gminy wchodzi 37 sołectw: Bogoria, Budy, Ceber, Domaradzice, Gorzków, Jurkowie, Kiełczyzna, Kol. Wysoki Małe, Kol. Pęcławiska, Kol. Pęcławice, Kol. Bogoria, Łągówka, Mała Wieś, Malkowice, Miłoszowice, Moszyny, Niedźwiedź, Pęcławice Górne, Pęczyce, Podlesie, Przyborowice, Rosołówka, Szczeglice, Ujazdek, Wola Kiełczyńska, Wola Malkowska, Witowice, Wierzbka, Wolica, Wysoki Średnie, Wysoki Duże, Wysoki Małe, Zagorzyce, Zimnowoda, Wagnerówka i Józefów Witowicki.

Mapa 1. Gmina Bogoria

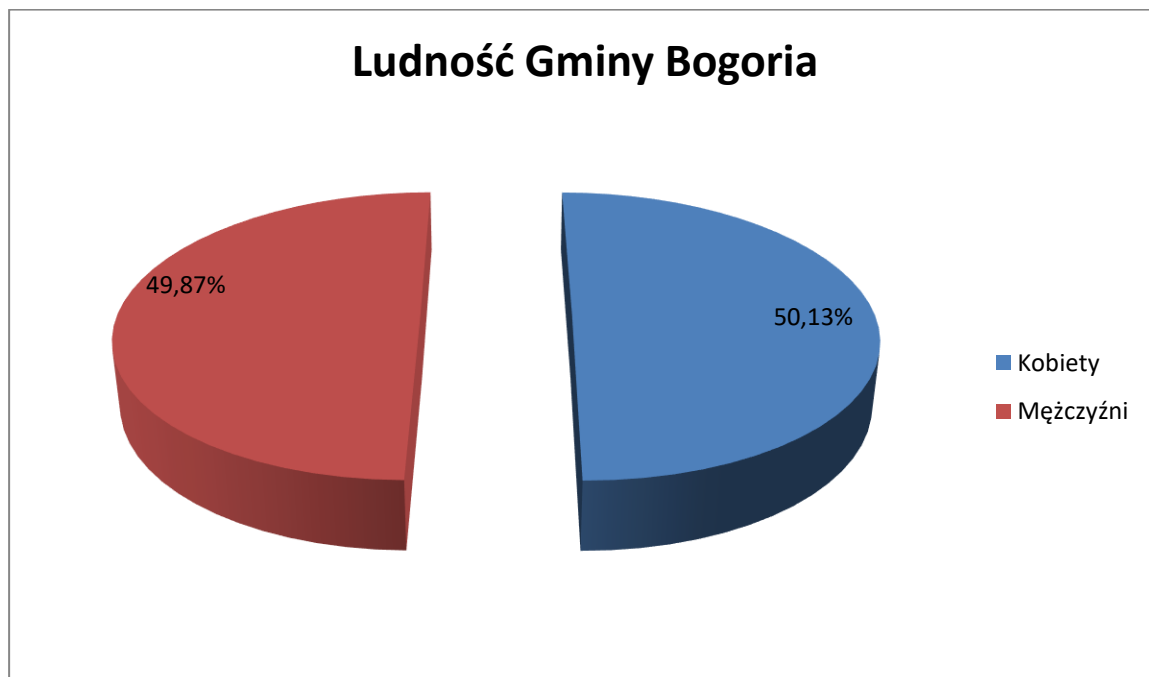

Źródło: Auto Mapa.

V DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE BOGORIA

W Gminie Bogoria mieszka **7822 osób** (stan na dzień 31.12.2020 r.), w tym 3920 kobiet i 3902 mężczyzn.

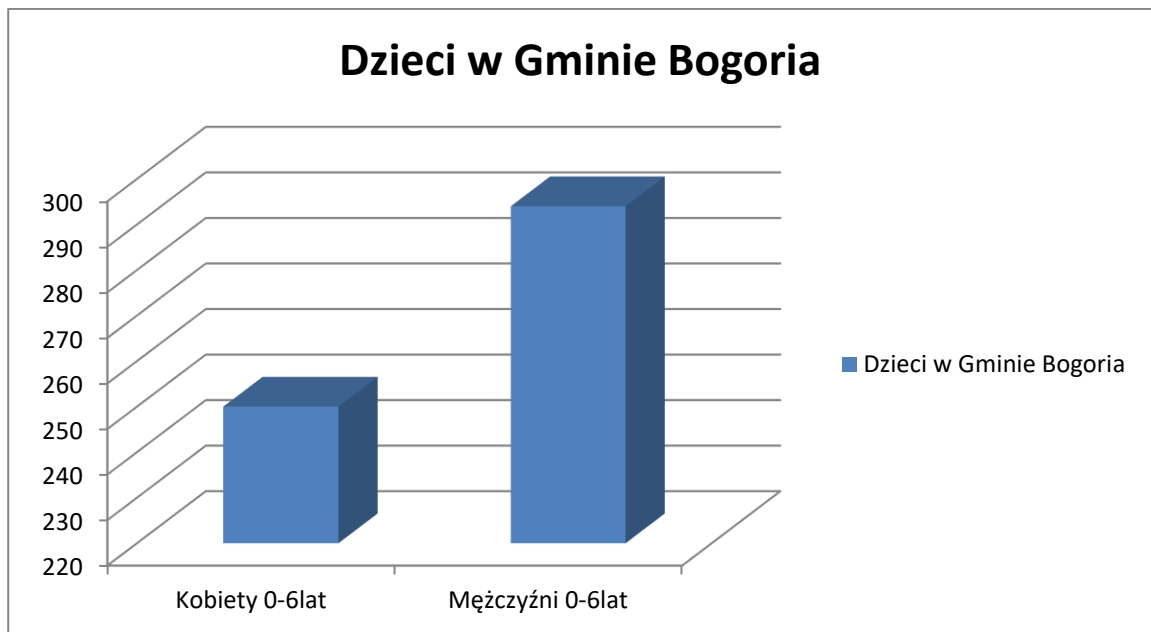
Wykres nr 1. Ludność Gminy Bogoria według płci.

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bogorii za rok 2020.

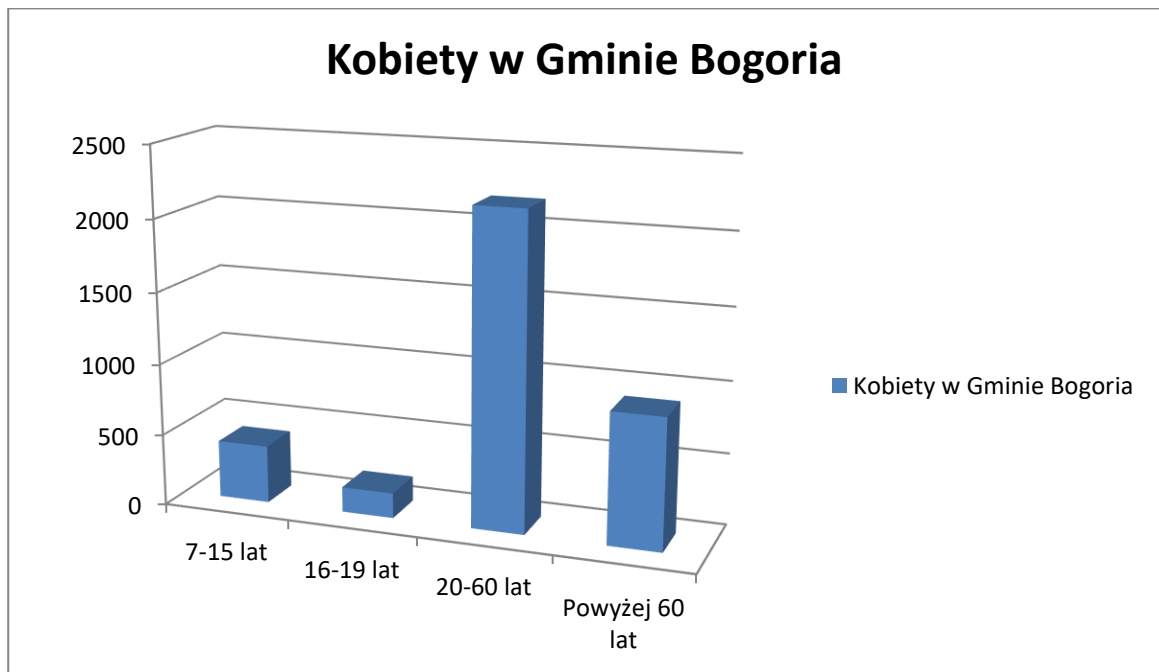
Na pobyt stały w Gminie Bogoria zameldowanych jest 7766 mieszkańców. Dzieci i młodzież do lat 18 stanowi 20,04 % ogółu mieszkańców. W 2020 roku na terenie Gminy Bogoria urodziło się 81 dzieci, natomiast zmarło 117 osób. W gminie zameldowano na pobyt stały 197 osób, a na pobyt czasowy 29 osób.

Wykres nr 2. Dzieci w Gminie Bogoria.

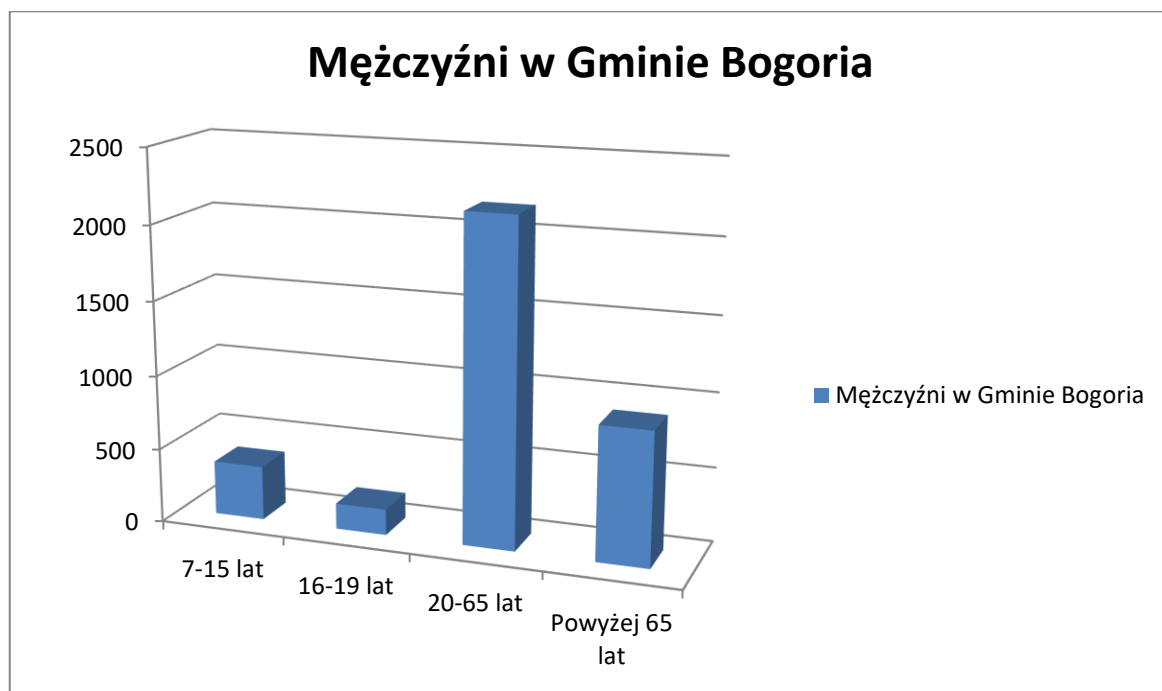
Źródło: dane Urzędu Gminy w Bogorii za rok 2020.

Wykres nr 3. Kobiety w Gminie Bogoria.

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bogorii za rok 2020.

Wykres nr 4. Mężczyźni w Gminie Bogoria.

Źródło: dane Urzędu Gminy w Bogorii za rok 2020.

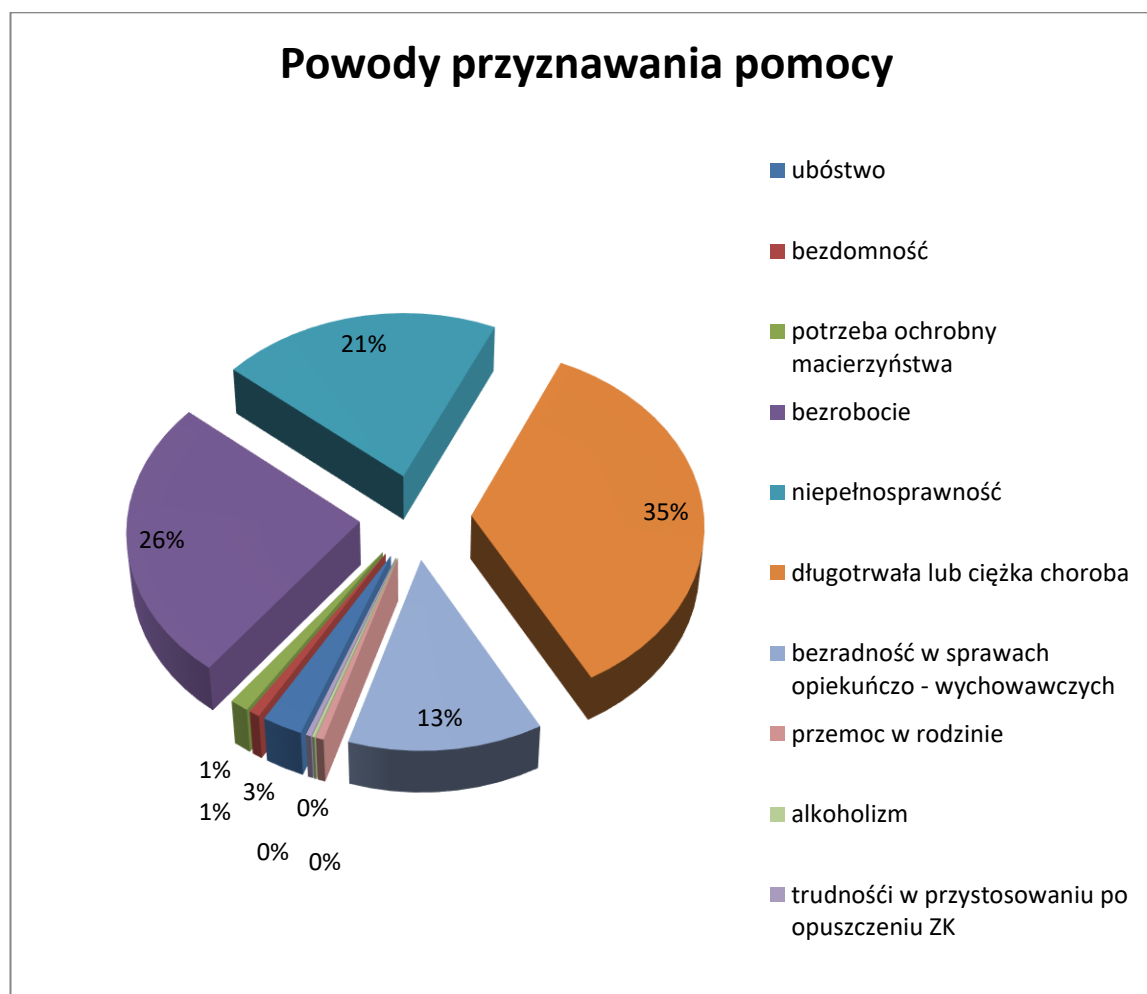
Analizując populację Gminy Bogoria według struktury wiekowej oraz płci obserwujemy przewagę mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym (0-19 lat) oraz dużą przewagę w wieku produkcyjnym (kobiety 20-60 lat, mężczyźni 20-65 lat).

VI DIAGNOZA SPOŁECZNA W GMINIE BOGORIA

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem min. Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii.

Najczęstsze przyczyny udzielania pomocy finansowej odzwierciedla poniższy wykres.

Wykres nr4 Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin w 2020 roku

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS 2020

Analizując powyżej przedstawione dane można zauważyć, że największym problemem z jakim borykali się mieszkańcy Gminy Bogoria w roku 2020 to długotrwała lub ciężka choroba - 35 %. Następnymi przyczynami, z powodu których osoby zwracały się o pomoc były: bezrobocie - 26%, niepełnosprawność - 21%. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach wynosiła 13%.

Brak przemysłu, słabo rozwinięta sieć usług handlowych oraz usytuowanie terenu gminy jest głównym powodem wzrostu wielu problemów społecznych, z jakimi boryka się gmina. Po analizie sytuacji społecznej mieszkańców wnioskować można, że obecnie największym problemem, który powoduje trudności w rodzinach, to przewlekłe ciężkie choroby, prowadzące często do niepełnosprawności członków rodziny.

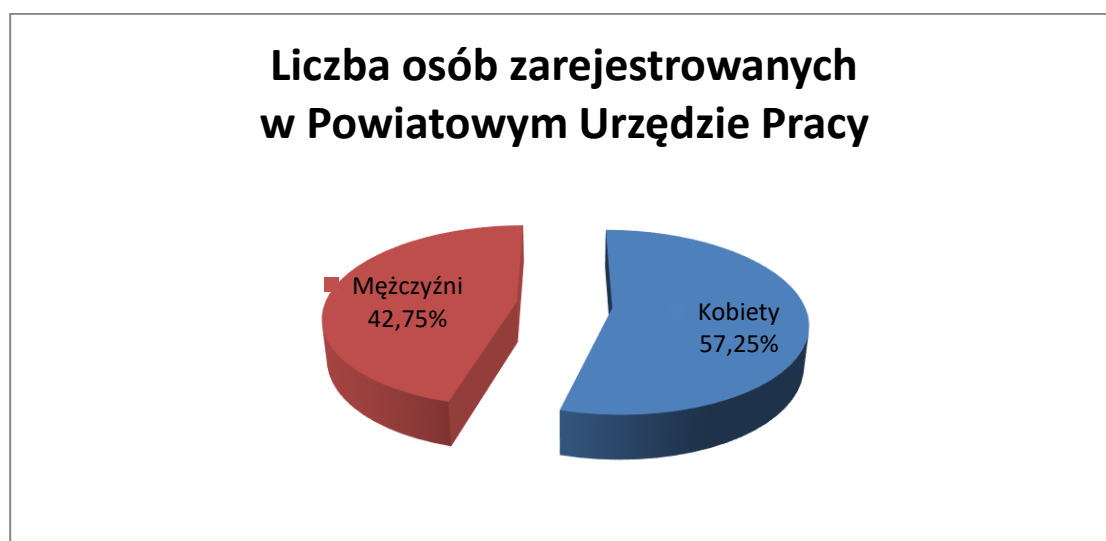
Oprócz tragedii osobistych i rodzinnych, państwo, społeczeństwo poprzez chorobę jednostki, ponoszą trudne do oszacowania straty z powodu wyłączenia z życia zawodowego i działalności społecznej.

Liczba zachorowań na choroby układu krążenia i nowotwory wzrasta z roku na rok i większość zachorowań spowodowana jest wpływem środowiska. Badania w ramach WHO pozwalają oszacować, że ok. 75% działań w dziedzinie zdrowia może zabezpieczyć dobrze funkcjonująca rodzina. To właśnie rodzina realizuje wszystkie profilaktyczne i opiekuńczo-pielęgnacyjne zadania umacniające zdrowie swoich członków, a w sytuacji choroby zabezpiecza, realizuje pełną opiekę i pomoc. Wspomaga emocjonalnie i opiekuńczo jednostkę. Można więc stwierdzić, że zdrowie poszczególnych jednostek, a w efekcie całego społeczeństwa jest w dużym stopniu uwarunkowane prawidłowym funkcjonowaniem rodziny.

Kolejnym znaczącym problemem mieszkańców Gminy jest bezrobocie.

W Gminie Bogoria na dzień 31.12.2020 roku zarejestrowanych w PUP w Staszowie było 243 osoby w tym 111 mężczyzn (42,75%) i 132 kobiety (57,25%). Z czego 17 osób ma przyznane prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Wykres nr 5. Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2020 r.

Źródło: dane statystyczne z Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności pracy "na czarno". Bezrobocie powoduje, że standard życia wielu rodzin obniża się z czym związany jest fakt rozszerzania się zjawisk patologicznych na terenie Gminy.

Bezrobocie przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej jego rodziny. Pogorszenie funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy i może przejawiać się problemami i kryzysem w rodzinie, a nawet doprowadzić do jej rozpadu. Pojawia się także groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji "dziedziczenia statusu osoby bezrobotnej".

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowanie patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm i przemoc w rodzinie. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych, na środowisko rodzinne.

Obok bezrobocia trudności życiowe są generowane przez niepełnosprawność i długotrwałą chorobę, które to powodują nierzadko ograniczenia w możliwości wypełniania ról społecznych, a nawet rodzinnych. Część klientów OPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemy we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniających się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm wartości. Czynniki dysfunkcyjne wpływające negatywnie na rodzinę powodują umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Szeroki zakres dysfunkcji w rodzinie wymaga wdrożenia szeregu form pomocy pozafinansowej np. w postaci poradnictwa specjalistycznego czy szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz oczywiście indywidualizacji tych świadczeń, a także instrumentów wskazanych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej np. asystent rodziny.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie od stycznia 2012 roku, nałożyła na Gminy obowiązek udzielenie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi.

VII WSPARCIE INSTYTUCJONALNE RODZIN

Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Instytucjami wspierającymi rodziny z terenu Gminy Bogoria są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii (pracownicy socjalni i asystent rodziny)
- Publiczna Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Staszowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogorii
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Bogorii
- Placówki Edukacyjne w Gminie Bogoria
- Centrum Psychiatrii „Promedic” w Staszowie
- Świetlica Arka

1. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BOGORII

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii podejmują szereg działań wytyczonych przez ustawy. Działalność Ośrodka w tej dziedzinie jest duża i ciągle się rozwija dzięki profesjonalnej pracy socjalnej przez każdego pracownika socjalnego. Pracę socjalną wykonują się z każdym zgłaszającym się do OPS klientem. W pojęciu pracy socjalnej mieści się właściwie każda pomoc udzielona przez Ośrodek.

Szczególne uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie. Najczęściej dysfunkcjonalność rodziny łączy się z takimi zjawiskami jak: uzależnienia, bezrobocie, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzica, małżonka czy osoby pracującej.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami biologicznymi.

a) Asystent Rodziny

Od 2010 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii zatrudnia **asystenta rodziny**. Asystent rodziny w 2020 roku współpracował z 17 rodzinami (55 osoby, w tym 35 małoletnich dzieci) borykającymi się z problemami związanymi z nieporadnością życiową oraz brakiem umiejętności opiekuńczo- wychowawczych, w wymiarze średnio 2,35 godzin tygodniowo, w zależności od występujących problemów w rodzinie i ich natężenia.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami Asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii realizuje zadania:

1. Świadczyć pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej poprzez :

a) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego(17 rodzin)

- planowanie i monitorowanie wydatków

- naukę gospodarowania środkami

- naukę oszczędzania

b) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych (17 rodzin)

- rozwiązywanie problemów mieszkaniowych (zadłużenia w opłatach za media)

- pomoc w uzyskiwaniu uprawnień do otrzymywania świadczeń

- pomoc w kwestii zdrowia i higieny osobistej (dopilnowanie terminów bilansów i szczepień, nawyki higieniczne)

- wpajanie nawyku dbania o czystość w mieszkaniu

- pomoc w kwestii żywienia (sposoby pozyskiwania żywności, umiejętne robienie zakupów, warunki do przechowywania żywności i przygotowywania posiłków)

- zdobywanie odzieży od darczyńców dla wszystkich członków rodziny

- pomoc w prowadzeniu dokumentacji domowej: sposób gromadzenia i przechowywania dokumentów, rachunków, gwarancji i instrukcji

c) wspieranie aktywności społecznej rodzin (12 rodzin)

- zachęcanie członków rodziny, zwłaszcza dzieci i młodzieży do udziału w dodatkowych zajęciach i kółkach zainteresowań

- pomoc w poprawie relacji z sąsiadami i dalszą rodziną

d) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych(6 rodzin)

- wyszukiwanie ofert kursów i szkoleń
- rozmowy na temat zainteresowań i umiejętności
- e) udzielanie pomocy w poszukiwaniu pracy zarobkowej (6 rodzin)
- wyszukiwanie ofert pracy
- uświadamianie wymagań pracodawców i przebiegu rozmów kwalifikacyjnych

2. Udziela wsparcia specjalistycznego poprzez :

a) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych(17 rodzin)

- wsparcie wszystkich członków rodziny w trakcie rozwodu
- wsparcie osoby z nerwicą lękową
- wzmocnienie psychiczne
- wskazywanie możliwości rozwiązywania problemów
- wskazywanie instytucji mogących wesprzeć podczas rozwiązywania problemów

b) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi (17 rodzin)

- naukę prawidłowych relacji między członkami rodziny i rozwiązywania konfliktów między nimi
- ustalenie obowiązujących zasad i metod wychowawczych
- motywowanie do poświęcania dzieciom większej ilości czasu
- zachęcanie do aktywności podejmowanej wspólnie z dziećmi
- zachęcanie do wspierania dzieci w ich problemach edukacyjnych

c) udzielanie wsparcia dzieciom (8 rodzin)

- pomoc w odrabianiu pracy domowej
- pomoc w nauce czytania i pisania
- zabawy psychoedukacyjne i logopedyczne

3. Wykonuje czynności administracyjne

- prowadzi dokumentację dotyczącą pracy z rodziną

4. Współpracuje z innymi podmiotami, takimi jak :

a) Urząd Gminy w Bogorii

- pomoc w składaniu dokumentów i wniosków
- pozyskiwanie dokumentacji potrzebnej rodzinom do załatwiania innych spraw urzędowych
- sprawdzanie stanu opłat za media i wysokości zadłużenia

b) Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Bogorii

- pomoc w pisaniu i składaniu wniosków o stypendia szkolne

c) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bogorii

- pomoc w ustalaniu wizyt lekarskich
- zdobywanie informacji na temat terminów bilansów i szczepień

d) Placówki edukacyjne :

- kontakty z pedagogami szkolnymi w celu zebrania informacji na temat realizacji obowiązku szkolnego dzieci i kontaktów rodziców ze szkołą

e) Kurator sądowy

- wymiana informacji na temat sytuacji w rodzinie

f) Zespół Interdyscyplinarny

- pomoc rodzinom, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

g) Centrum Psychoterapii „Promedic” w Staszowie

- pomoc w kierowaniu na terapię odwykową rodziców
- pomoc w kierowaniu na wizyty psychologiczne dzieci

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, w których występuje wiele problemów, m.in. : niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu osoby objętej wsparciem asystenta.

Najczęściej występujące problemy w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny oraz efekty pracy przedstawia poniższa tabela:

PROBLEMY	ILOŚĆ RODZIN	EFEKTY	ILOŚĆ RODZIN
Brak zatrudnienia	16	Zatrudnienie	2
Brak kwalifikacji zawodowych	8	Podniesienie kwalifikacji zawodowych	1
Niewystarczające środki finansowe	9	Poprawa sytuacji finansowej	4
Brak umiejętności	9	Nabycie umiejętności	2

dysponowania posiadanymi środkami		prawidłowego dysponowania posiadanymi środkami	
Zadłużenia	4	Całościowe lub częściowe spłacenie zadłużeń	3
Problemy lokalowe	1	Poprawa sytuacji lokalowej	1
Zły stan techniczny pomieszczeń	5	Poprawa stanu technicznego pomieszczeń	4
Brak dbałości o własne otoczenie	4	Nabycie umiejętności dbania o własne otoczenie	2
Niewydolność opiekuńczo- wychowawcza	16	Poprawa umiejętności opiekuńczo- wychowawczych	6
Negatywne zachowania dzieci (demoralizacja, karalność)	1	Wykształcenie prawidłowych postaw społecznych dzieci	0
Zaniedbania zdrowotne	3	Poprawa sytuacji zdrowotnej rodziny	2
Brak umiejętności dbania o higienę	5	Prawidłowe nawyki higieniczne	3
Przemoc	3	Ustanie przemocy	0
Niezaradność życiowa	11	Podniesienie wydolności życiowej	5
Wycofanie społeczne	9	Aktywność społeczna	4
Niska samoocena	7	Podniesienie samooceny	3

Brak zaufania do asystenta rodziny	5	Wzrost zaufania do asystenta rodziny	4
------------------------------------	---	--------------------------------------	---

Wspieranie rodziny, w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania. Działania te są często bardzo trudne do osiągnięcia i dają wymierne efekty. Celem tych działań jest :

- doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej,
- niwelowanie destruktywnych zachowań członków rodziny,
- samodzielność w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Dla podtrzymania efektów, które udało się wypracować z rodzinami konieczna jest stała kontrola, a także wsparcie ze strony asystenta. Po osiągnięciu sukcesu rodzina nie traci kontaktu z asystentem, ale w dalszym ciągu pracuje na kolejne osiągnięcia

Asystent rodziny zapewnia osobom i rodzinom wsparcie w przezwyciężeniu ich trudnej sytuacji życiowej. Są to rodziny, często wielodzietne, które nie radzą sobie z życiem codziennym, objęte są pomocą finansową. Asystent towarzyszy w rodzinie z dziećmi, poszukuje rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny. Głównym celem jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, radzenie sobie z sytuacjami dnia codziennego, efekt ten jest możliwy tylko przy współpracy rodziny, niestety bardzo często takiej współpracy nie ma.

Asystent rodziny we współpracy z rodzinami i pracownikiem socjalnym powinien opracować plan pomocy rodzinie , którego głównym aspektem jest wzmacnianie roli i funkcji rodzin oraz niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. Do zakresu obowiązków asystenta rodziny w szczególności należy:

- Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- Udzielania pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi.
- Wspieranie aktywności społecznej rodzin.
- Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zawodowej.

- Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
- Udzielania wsparcia dzieciom w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych.
- Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
- Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.
- Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną.
- Sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach.
- Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, zespołem interdyscyplinarnym.

2. PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Misją Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Staszowie jest udzielanie wszystkim potrzebującym najwyższej jakości specjalistycznej opieki psychologiczno-pedagogicznej oraz rozwój działań z zakresu psycho-pedagogizacji i promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i środowisk wychowujących w atmosferze wzajemnego szacunku wspierającego rozwój i kreatywność zarówno strony wspomaganej jak i wspomagającej.

Pracownicy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Staszowie współpracuje z rodzinami zamieszkującymi teren Gminy Bogoria. Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i dzieci objętych terapią w Publicznej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Staszowie.

Tabela nr 2 Dane dotyczące liczby dzieci i rodzin objętych terapią

Lp.	Dzieci objęte terapią	2020 rok	
1.	Liczba dzieci zarejestrowanych w poradni	58	
2.	Liczba dzieci objętych wsparciem	psychologicznym	4
		pedagogicznym	5
		logopedycznym	7
3.	Liczba rodzin uczęszczających na terapię	1	
	W tym liczba dzieci	1	

Źródło: Publiczna Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna- sprawozdanie statystyczne

Jak wynika z powyższych danych Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Staszowie, do PPPP w 2020 roku zostało przyjętych 58 dzieci z terenu Gminy Bogoria. W ubiegłym roku 4 dzieci objętych było wsparciem psychologicznym, z terapii pedagogicznej skorzystało 5 dzieci, natomiast 7 dzieci objętych zostało pomocą w formie terapii logopedycznej

3. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gdy istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do prawidłowości wykonywania władzy rodzicielskiej, sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego bada i ocenia, czy dobro

dziecka zostało naruszone lub czy jest zagrożone. Efektem tego może być zarządzenie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, albo w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

Tabela nr 3

Formy zastępczej opieki nad dzieckiem w 2020 roku

Lp.		2020 rok
1	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych w tym Liczba dzieci w tych rodzinach	3 rodziny zastępcze 4 dzieci
2	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w tym liczba dzieci w tych rodzinach	2 rodziny zastępcze 3 dzieci
3	Liczba zawodowych rodzin zastępczych w tym Liczba dzieci w tych rodzinach	0 0
4	Liczba placówek opiekuńczo- wychowawczych	0
5	Liczba dzieci z terenu Gminy Bogoria w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	1

6	Liczba Rodzinnych Domów Dziecka	0
7	Liczba umów podpisanych z Gminą Bogoria w sprawie dofinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	5

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie

4.GMINNAKOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Na terenie Gminy Bogoria realizowany jest również **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie.**

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra, na terenie Gminy działa Gminna Komisja Problemów Alkoholowych.

Głównymi zadaniami Komisji są:

1. Opiniowanie aktów prawnych dla Rady Gminy tj. Uchwały ustalającej ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczanie i zasady sprzedaży oraz opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2. Udzielanie pomocy prawnej osobom pokrzywdzonym oraz doraźnej pomocy finansowej.

Na posiedzeniach Komisja zajmuje się sprawami opiniowania aktów prawnych oraz wniosków z prowadzonych rozmów z osobami nadużywającymi alkohol. Największym wyzwaniem pracy Komisji są rozmowy i dalsze działania wobec osób nadużywających alkoholu i stosujących przemoc w rodzinie. Wnioski o wszczęcie postępowania wpływają do Komisji z Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji i Prokuratury Rejonowej w Staszowie oraz członków rodzin. Komisja po wstępnym rozpoznaniu sprawy wzywa na posiedzenia te osoby i przeprowadzała z nimi rozmowy. Po zebraniu dowodów w sprawie o nadużywanie alkoholu

komisja kieruje zgłaszane osoby na badania lekarskie, celem stwierdzenia uzależnienia od alkoholu, a następnie po otrzymaniu opinii lekarzy biegłych występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Staszowie w celu wydania postanowienia o leczeniu odwykowym w zakładzie stacjonarnym (przychodnia) lub zakładzie zamkniętym (szpital). Sąd na każdorazowy wniosek Komisji ustalał równocześnie kuratora sądowego dla tej osoby, który nadzoruje wykonanie postanowienia Sądu.

W 2020 roku Komisja złożyła 7 wniosków do Sądu o przymusowe leczenie.

5. GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Aktualnie na terenie Gminy Bogoria funkcjonuje "**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020**", który został wprowadzony w życie uchwałą Rady Gminny nr III/376/2018 z dn. 25.09.2018 roku. Głównym celem wymienionego Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Bogoria.

W Gminie Bogoria działa również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Zadania Zespołu zostały w szczególności ukierunkowane na:

- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, przedstawiciel Policji, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, asystent rodziny, pielęgniarka środowiskowa. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bogoria odbywają się raz na kwartał (tj. 4 spotkania w roku).

W gminie Bogoria przemoc w rodzinie stanowi poważny problem. Pracownicy najczęściej spotykają się z przemocą

fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. W 2020 roku wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 27 „Niebieskich Kart A” w których podjęto działania interwencyjne tj.:

- ✓ 18 skierowań do Komisji Alkoholowej,
- ✓ 7 skierowań do sądu o leczenie odwykowe,
- ✓ 3 zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa,
- ✓ 10 skierowań na badanie biegłych w przedmiocie uzależnienia;

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Bogorii w latach ubiegłych spotykali się regularnie, prowadząc obrady przeciętnie raz na kwartał. W związku z zaistniałą pandemią „COVID 19” zaplanowane posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego zostało odwołane a dalsza współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej odbywała się w sposób zdalny. W dalszej pracy Zespołu uwzględniono rekomendacje Ministerstwa Rodziny, pracy i Polityki Społecznej. Stosowano się do zaleceń określonych w *„Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do prac z rodzicami, które przewijają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirus SARS-CoV-2”*. W związku z wyżej wymienionymi wytycznymi większość zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty” zlecono do realizacji członkom grup roboczych. Wypracowane zostały spójne procedury postępowania podczas interwencji wobec ofiar i sprawcy przemocy w rodzinie, które realizowane były na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz formularzy „Niebieska Karta”.

6. ŻŁOBEK GMINNY

W Bogorii dnia 30.04.2021 roku nastąpiło otwarcie pierwszego w gminie żłobka. Placówka jest przystosowana do przyjęcia 20 dzieci. Żłobek znajduje się w nowo powstałym budynku. Wyposażony jest w bawialnię, miejsca do leżakowania, łazienki, kuchnię oraz pomieszczenia dla personelu. Miesięczny koszt za pobyt dziecka wynosi 500 złotych plus 7 złotych dziennie za posiłek. Wartość inwestycji to 1,1 miliona złotych, w tym 660 tysięcy stanowiła dotacja z rządowego programu Maluch Plus.

7. PLACÓWKI EDUKACYJNE W GMINIE BOGORIA

Na terenie Gminy Bogoria dzieci mają możliwość kształcenia począwszy od przedszkola po szkołę średnią. Taką naukę gwarantują im:

- **Przedszkola**

Na terenie Gminy Bogoria funkcjonują trzy przedszkola :

- ✓ w Bogorii z oddziałami w Moszynach i Kiełczynie
- ✓ w Jurkowicach
- ✓ w Szczeglicach

- **Szkoły Podstawowe**

Na terenie funkcjonują cztery szkoły podstawowe

- ✓ w Bogorii
- ✓ w Jurkowicach
- ✓ w Szczeglicach
- ✓ w Niedźwiedziu

- **Liceum Ogólnokształcące w Bogorii**

- **Szkoła Branżowa 1 Stopnia w Bogorii**

Gmina Bogoria - dzieci w szkołach i przedszkolach

Przedszkola		Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe	
l. placówek	l. dzieci	l. placówek	l. dzieci	l. placówek	l. dzieci
Publiczne Przedszkole w Bogorii z oddziałami w Kiełczynie i w Moszynach	141	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bogorii	396	Liceum Ogólnokształcące w Bogorii	125
Publiczne Przedszkole w Jurkowicach	48	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jurkowicach	134	Szkoła Branżowa I Stopnia w Bogorii	11

Publiczne Przedszkole w Szczeglicach	23	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczeglicach	79		
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Niedźwiedziu	12	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu	32		
Razem Przedszkola	224	Razem Szkoły Podstawowe	641	Razem Szkoły Ponadpodstawowe	136

8. Świetlica Arka

Na podstawie umowy o dofinansowanie numer: RPSW.09.02.01-26-0017/18-00 zawartej w dniu 12.07.2019 roku pomiędzy Województwem Świętokrzyskim z siedzibą w Kielcach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 powstała „Świetlica Arka”.

„Świetlica Arka” została otworzona 30.09.2019 r. i działa do dnia dzisiejszego. Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju w roku poprzednim, świetlica była tymczasowo zamknięta, jednak w tym czasie wychowawcy prowadzili zajęcia zdalnie. W czasie stacjonarnej realizacji zadań, zajęcia odbywały się w pełnym zachowaniu wymogów sanitarnych. Placówka działa w Bogorii na ulicy Spacerowej w budynku straży pożarnej w godzinach 14.00-18.00, od poniedziałku do piątku. Udział w zajęciach jest bezpłatny. W 2020r zatrudnieni w niej byli dwaj wychowawcy, asystent rodziny oraz nauczyciele, psycholog i nauczyciele. W zajęciach wzięło udział łącznie 38 dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Bogoria. Dzieci codziennie otrzymują ciepły posiłek, są też odwożone do miejsca zamieszkania. Do dyspozycji dzieci i wychowawców jest jedna duża sala, pomieszczenie gospodarcze oraz wc. Świetlica jest wyposażona w sprzęt komputerowy z programami edukacyjnymi, aparaty fotograficzne, zabawki, meble, gry planszowe oraz artykuły papiernicze.

Cele i zadania Świetlicy Arka

Celem działania świetlicy jest wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zapewnienie pomocy rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy. Do zadań Świetlicy należy:

- zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom;
- pomoc w nauce;
- profilaktyka wychowawcza;
- uczestniczenie w imprezach kulturalno-oświatowych;
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, organizowanie czasu wolnego;
- współpraca z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka oraz z odpowiednimi instytucjami w celu tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi dzieci;
- kształtowanie prawidłowych kontaktów dziecka z jego rodziną oraz środowiskiem;
- praca wychowawcza mająca na celu kształtowanie postaw społecznych u dzieci;
- stała współpraca ze szkołą (pedagogiem, wychowawcą) z pracownikiem socjalnym, kuratorem, psychologiem, sądem i podmiotami leczniczymi.

VIII WSPARCIE FINANSOWE I RZECZOWE

1. ŚWIADCZENIA RODZINNE, WYCHOWAWCZE, PIELĘGNACYJNE

Beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii otrzymują również wsparcie finansowe w postaci świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Są to świadczenia finansowane ze środków budżetu państwa, a Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii realizuje to zadanie jako zadanie zlecone. Są to:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego
2. Zasiłek pielęgnacyjny
3. Świadczenie pielęgnacyjne
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy
5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka .
6. Świadczenie rodzicielskie.

Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych wypłacany jest zasiłek rodzinny z dodatkami dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Bogoria. Ze wsparcia korzystają rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 674,00 zł, a w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym 764,00 zł na osobę. W 2020 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii przyjęli 429 wniosków o świadczenia rodzinne.

W oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych wypłacane są świadczenia z tytułu urodzenia dziecka. Jest to jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, o którą może się ubiegać rodzic do ukończenia przez dziecko 1 roku życia. Pomoc ta w kwocie 1.000,00 zł jest uzależniona od kryterium dochodowego wynoszącego 1.922 zł na osobę w rodzinie oraz pozostawania przez matkę pod opieką medyczną przynajmniej od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu.

Istotne finansowe wsparcie dla matek, którym nie przysługuje zasiłek macierzyński z innej instytucji, stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu na okres 52 tygodni od dnia urodzenia dziecka w kwocie 1000 zł miesięcznie.

Formą wsparcia dla rodzin z dziećmi są świadczenia opiekuńcze wypłacane w związku z niepełnosprawnością dziecka. Są nimi zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie opiekuńcze.

Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem opiekuńczym przysługującym matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą lub osobie na której ciąży obowiązek alimentacyjny z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub nie podejmowania zatrudnienia w celu opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub osobą u której niepełnosprawność powstała przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki nie później niż do ukończenia 25 roku życia. Orzeczenie o niepełnosprawności musi zawierać wskazanie konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia podlega corocznej waloryzacji i za 2020 roku wynosiła 1.830,00 zł. Świadczenie jest wypłacane bez względu na dochody rodziny.

W 2020 roku świadczenie pielęgnacyjne pobierało 14 rodziców w związku z niepełnosprawnością dziecka oraz 2 dorosłych dzieci w związku ze sprawowaną opieką nad niepełnosprawnym rodzicem. Całkowita kwota wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego wyniosła 639 598 zł.

Kolejną formą wsparcia dla rodzin z dziećmi jest świadczenie wychowawcze z "PROGRAMU 500+" wypłacane w oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci od kwietnia 2016 roku w kwocie 500 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 18 roku życia.

Uprawnienie do korzystania z "Programu 500+" na pierwsze dziecko w rodzinie do ukończenia 18 roku życia w badanych latach było uzależnione od spełnionego kryterium dochodowego, które wynosiło 800 zł na osobę w rodzinie oraz 1.200 zł na osobę w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym. Prawo do świadczenia na kolejne dzieci nie podlega spełnianiu tego kryterium.

Od lipca 2019 roku świadczenie przyznawane jest na każde dziecko do 18 roku życia bez względu na dochód. Nastąpiła również zmiana w okresie świadczeniowym i w oparciu o wnioski złożone w 2019 roku świadczenia zostały przyznane aż do maja 2021 roku.

W 2020 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii przyjęli 103 wnioski o świadczenie wychowawcze z czego 77 wniosków zostało złożonych w formie papierowej, a 26 w formie elektronicznej.

Na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2020 roku zostało wydanych 101 informacji o przyznaniu świadczenia. Wydano również 50 decyzji uchylających przyznane prawo do świadczeń w szczególności w związku z ustaleniem przez Wojewodę Świętokrzyskiego, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W wyniku postępowań w sprawie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w 2020 roku 13.901,75 zł zostało zwrócone do budżetu państwa. Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407) w przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń lub członek jej rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wniosek wraz z dokumentami był przekazywany do Wojewody celem ustalenia prawa do świadczeń.

W 2020 roku wydatkowano kwotę 8 372 343,50 zł na wypłatę świadczeń. Na dzień 31 grudnia 2020 roku świadczeniem objętych było 1 284 dzieci. Natomiast ogólna kwota na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2020 roku wyniosła 8.443.800,93 zł.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii wypłacane są świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ustalenie prawa i wypłata świadczenia następuje na wniosek osoby uprawnionej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku kontynuacji nauki w szkole lub szkole wyższej,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie w okresie od stycznia do września 2020 r. nie przekraczał kwoty 800,00 zł, a od października 2020 r. - 900 zł na osobę.

Świadczenia wypłacane są w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

W 2020 r. w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń alimentacyjnych były wydane 33 decyzje, w tym:

- 29 decyzji przyznających świadczenia;
- 1 decyzja odmowna;
- 3 decyzje żądające zwrotu nienależnie pobranych świadczeń;

W ramach realizacji tego zadania w 2020 roku wypłacono 423 świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 35 osób uprawnionych na łączną kwotę 178.484 zł.

W 2020 roku były prowadzone postępowania administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wyniku których odzyskano świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę 2.527,78zł, z czego kwota 416,78 pomniejszyła dotację, gdyż dotyczyła nienależnie pobranych świadczeń w 2020 roku, natomiast kwota 2.111 zł została zwrócona do budżetu państwa jako należności z lat ubiegłych.

2. KARTA DUŻEJ RODZINY

Od 16 czerwca 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii realizuje **Program Karty Dużej Rodziny**, którego celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, kreowanie jej pozytywnego wizerunku, umacnianie i wspieranie oraz zwiększanie szans rozwojowych, życiowych dzieci wychowujących się w takich rodzinach. Z programu mogły skorzystać rodziny wychowujący co najmniej 3 dzieci. Polega on na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe oraz podmioty prywatne.

Łącznie w 2020 roku złożono 45 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, z czego 17 dotyczyło rodziców którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu troje lub więcej dzieci, 14 wniosków rodzin wielodzietnych oraz 14 wniosków o przedłużenie terminu lub wydanie innej formy karty. Wydano 122 kart tradycyjnych oraz 40 karty elektroniczne dla nowych rodzin, a także 4 karty dotyczących nowej formy karty, 1 karta przedłużająca ważność oraz 1 kartę na kolejne dziecko jako uzupełnienie rodziny.

Po nowelizacji ustawy w 2020 roku z karty Dużej Rodziny dla rodziców którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci skorzystało 43 rodziców dzieci pełnoletnich.

3. "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"

Od 1 stycznia 2019 r. Uchwałą Rady Ministrów wszedł w życie wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania na lata 2019-2023. Był realizowany w 2020r. przez Gminę Bogoria na podstawie programu osłonowego w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. Program ma na celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowiska

wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Działania realizowane w ramach Programu:

- finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu,
- przyznawanie i wypłacanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku i żywności.

Na terenie Gminy Bogoria w roku 2020 r. z programu "Posiłek w szkole i w domu" korzystało:

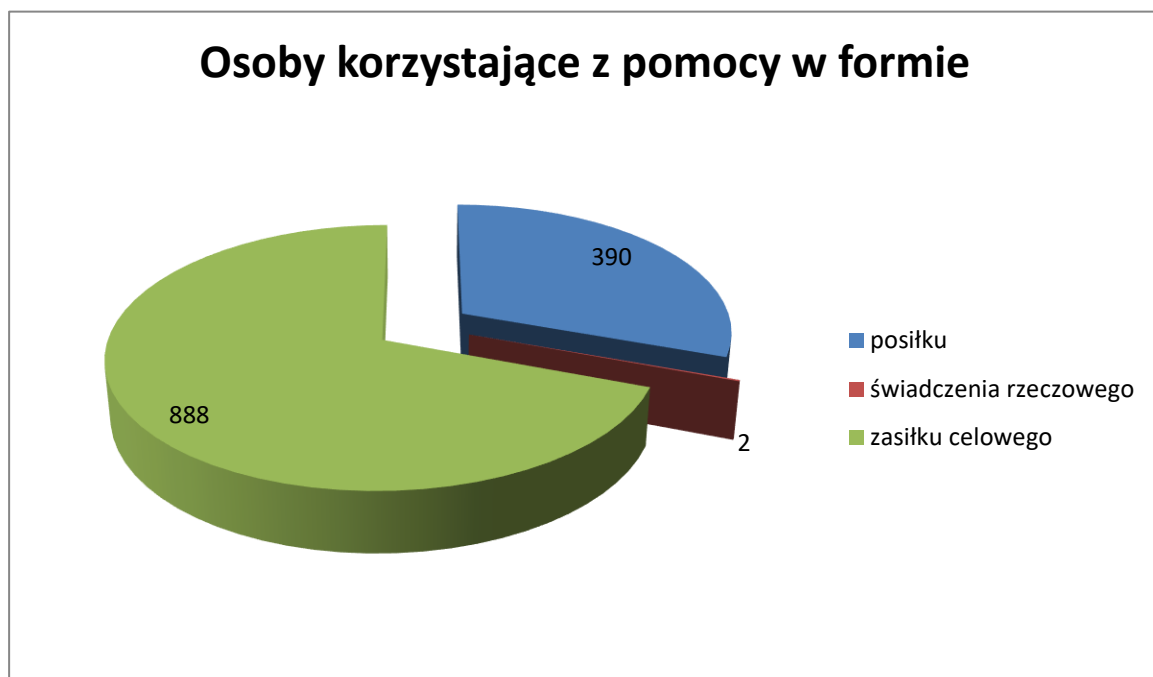
- 4 szkoły,
- 5 przedszkoli,
- 1 jadłodajnia gminna.

Wykres nr 7. Osoby objęte programem "Posiłek w szkole i w domu" w formie posiłku.

Opracowanie własne.

Wykres nr 8. Liczba osób korzystających z Programu "Posiłek w szkole i w domu" w postaci:

Opracowanie własne.

W 2020 roku programem "Posiłek w szkole i w domu" objętych było 974 osoby (w tym 68 osób nie wymagających przeprowadzenia wywiadu środowiskowego), 390 osób korzystało z posiłków, 75 osobom dowieziono posiłek do miejsca zamieszkania, z pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności skorzystało 516 osób a świadczenia rzeczowe otrzymały 3 osoby. Na realizację Programu przeznaczono 822 000,00 zł z czego 657 600,00 zł ze środków zleconych i 164 400 ze środków własnych.

4. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020

W Gminie Bogoria realizowany jest również „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym”

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest dotarcie z pomocą żywnościową do grup osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce. Od połowy maja 2015 roku rozpoczęła się realizacja Podprogramu 2015, w ramach którego osoby

najbardziej potrzebujące w całej Polsce mogą skorzystać ze wsparcia w postaci żywności, jak również możliwości uczestniczenia w różnych działaniach wspierających, edukacyjnych i włączających. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Osoby, które otrzymały skierowanie z Ośrodka Pomocy Społecznej, mogą skorzystać ze wsparcia w postaci artykułów żywnościowych. Dystrybucją żywności zajmują się pracownicy socjalni. W ramach programu operacyjnego "Pomoc żywnościowa na lata 2014-2020" w 2020 roku skorzystało 1082 osoby, dla których łącznie przywieziono 33 057 kg żywności o wartości 150 512,56 zł.

5. DODATEK OSŁONOWY

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Wsparcie obejmie blisko 7 mln gospodarstw domowych, co stanowi prawie połowę wszystkich gospodarstw w naszym kraju. Na ten cel przeznaczymy bezprecedensową kwotę ponad 4 mld zł.

Dodatek osłonowy stanowi kluczowy element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Zgodnie z zaproponowanymi przepisami będzie on przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wysokości dopłat w ramach dodatku osłonowego:

- Jednoosobowe gospodarstwo domowe otrzyma 400/500 zł* przy założeniu że jej dochód nie przekroczy 2100 złotych,
- Gospodarstwo 2-3 osobowe otrzyma 600/750 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 4-5 osobowe otrzyma 850 zł/1062,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę,
- Gospodarstwo 6 i więcej osobowe otrzyma 1150 zł/ 1437,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę.

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że dodatek ten będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium

dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić 20 zł.

Wnioski o dodatek osłonowy będzie można składać do 31 stycznia 2022 r. Wpłata dodatków zostanie realizowana w 2022 r. w 2 równych ratach, tj. do 31 marca i do 2 grudnia. Ci, którzy nie złożą wniosku w do końca stycznia, nadal będą mogli ubiegać się wsparcie. Wówczas muszą złożyć wniosek do 31 października 2022 r. W tym przypadku wypłata 100% dodatku zostanie zrealizowana do 2 grudnia 2022 r.

Dodatek osłonowy będzie wypłacany przez gminy, które otrzymają dotacje z budżetu państwa. Kwota dofinansowania uzależniona od źródła ogrzewania.

IX ANALIZA SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Metoda służy do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na schemacie klasyfikacyjnym, w którym wyróżnia się:

- Mocne strony (Strengths) – czynniki wewnętrzne pozytywne
- Słabe strony (Weaknesses) – czynniki wewnętrzne negatywne
- Szanse (Opportunities) – czynniki zewnętrzne pozytywne
- Zagrożenia (Threats)- czynniki zewnętrzne negatywne

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do podporządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?

- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU NA TERENIE GMINY BOGORIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bogoria na lata 2021-2026 - Wsparcie i zaangażowanie samorządu lokalnego w rozwiązywanie problemów społecznych - Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny - Doświadczenie i kwalifikacje kadry instytucji działających na rzecz rodziny - Wsparcie Gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży - Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Organizacje pozarządowe - Funkcjonowanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny - Funkcjonowanie placówek oświatowych na terenie Gminy - Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej - Funkcjonowanie Świetlicy Arka dla dzieci -Żłobek Gminny 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak Punktu Konsultacyjnego i fachowej pomocy psychologa - Niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej - Brak rozwijających się zakładów pracy - Zatrudnienie w szarej strefie - Wysoki wskaźnik ubóstwa i patologii - Brak prawidłowych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych - Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych - Długotrwała zależność osób od pomocy społecznej - Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Podwyższenie kwalifikacji pracowników systemu pomocy społecznej - Możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny - Wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia

<p>MRPiPS konkursów oraz ze środków unijnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polityka Państwa przyjazna rodzinom - wprowadzenie dodatku osłonowego - Zatrudnienie asystenta rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działania w ramach projektów - Uruchomienie świetlicy środowiskowej w ramach projektu - Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci - Większa aktywność organizacji pozarządowych - Utworzenie żłobka - Rozwój kompetencji rodzicielskich - Wzrost aspiracji edukacyjnych rodziców - Utworzenie Klubu dla Rodziców w ramach projektu konkursowego 	<ul style="list-style-type: none"> - Zanik więzi i tradycji rodzinnych - Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko: „dziedziczenia biedy” - Obniżanie się aspiracji życiowych - Brak środków na zatrudnienie specjalistów (psycholog, terapeuta) - Degradacja relacji rodzinnych - brak rodzin zastępczych zawodowych
---	---

X CELE PROGRAMU

1. Cel główny programu:

WZMOCNIENIE FUNKCJI RODZINY JAKO NATURALNEGO ŚRODOWISKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEGO DLA DZIECI

1.1 Cel szczegółowy:

Wsparcie i pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Działanie 1.1.1

Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych

1.1.1.1 *Metody działania:*

- Ustanowienie asystenta rodziny
- Praca socjalna
- Zawieranie kontraktów socjalnych pomiędzy klientami OPS a pracownikami socjalnymi

1.1.1.2 *Spodziewane efekty*

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie
- Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka
- Wzmocnienie więzi rodzinnych
- Zmniejszenie konfliktów rodzinnych
- Wzrost poczucia motywacji do zmiany sytuacji życiowej

1.1.1.3 *Podmioty realizujące:* pracownicy socjalni OPS, asystent rodziny

1.1.1.4 *Czas realizacji:* działania ciągłe

1.1.1.5 *Koszt realizacji*: Koszty pracownicze OPS: 4 pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny

1.1.1.6 *Źródła finansowania*: środki własne Gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w OPS

Działanie 1.1.2

Udzielanie pomocy finansowej w formie: zasiłków (stałych, okresowych, celowych), świadczeń rodzinnych, wychowawczych, dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, stypendiów i wyprawek szkolnych oraz pomocy rzeczowej w formie żywności z programu operacyjnego „Posiłek w szkole i w domu”.

1.1.2.1 *Metody działania*:

- Pomoc finansowa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku oraz z ustawą o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 roku.
- Program Dobry Start
- Rodzina 500+
- Karta Dużej Rodziny
- Stypendia i wyprawki szkolne
- Pomoc rzeczowa
- Żywność z programu „Posiłek w szkole i w domu”
- Opłacane posiłków w szkole

1.1.2.2 *Spodziewane efekty*:

- Poprawa sytuacji materialnej rodzin
- Zmniejszenie poziomu zjawiska niedożywienia
- Poprawa sytuacji dzieci w grupie rówieśniczej i w szkole

1.1.2.3 *Podmioty realizujące*: OPS, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe, ZEASiP

1.1.2.4 *Partnerzy*: Organizacje pozarządowe, Bank Żywności

1.1.2.5 *Czas realizacji*: działania ciągłe

1.1.2.6 *Koszty realizacji*: koszty zasiłków, dożywiania, stypendiów, wyprawek, pomoc nieodpłatna

1.1.2.7. *Źródła finansowania*: środki własne Gminy, dotacje celowe otrzymywane z budżetu Państwa

Działanie 1.1.3

Finansowanie rodzin zastępczych

1.1.3.1 *Metody działania:*

- Praca socjalna
- Współpraca z asystentem rodziny
- Budowanie podstaw do powrotu dziecka do rodziny biologicznej

1.1.3.2 *Spodziewane efekty*

- Ograniczenie patologii rodziny
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka
- Poprawa pozycji dzieci w środowisku rówieśniczym i szkolnym
- Poprawa relacji w rodzinach biologicznych
- Powrót dziecka do rodziny biologicznej

1.1.3.3 *Podmioty realizujące:* OPS, PCPR

1.1.3.4 *Czas realizacji:* działania doraźne

1.1.3.5 *Koszt realizacji:* koszty pracownicze OPS

1.1.3.6 *Źródła finansowania:* środki własne Gminy

Działanie 1.1.4

Działania motywujące do korzystania z różnych form leczenia uzależnień

1.1.4.1 *Metody działania:*

- Motywowanie do leczenia
- Motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia
- Współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi działającymi w dziedzinie uzależnień

1.1.4.2 *Spodziewane efekty:*

- Podjęcie leczenia przez osoby uzależnione
- Zmiany postaw i zachowań społecznych, rodzinnych i zawodowych

1.1.4.3 *Podmioty realizujące:* OPS, GKRPA

1.1.4.4 *Partnerzy*: Policja

1.1.4.5 *Czas realizacji*: działania ciągłe

1.1.4.6 *Koszty realizacji*: koszty działania OPS i GKRPA

1.1.4.7 *Źródła finansowania*: środki własne Gminy

1.2 Cel szczegółowy:

Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży

Działanie 1.2.1

Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii, „Zielonych Szkół” wycieczek, wyjazdów, spotkań i imprez o charakterze profilaktyczno-edukacyjno-integracyjnym

1.2.1.1 Metody działania:

- Finansowanie wypoczynku letniego
- Rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci
- Dotowanie kosztów uczestnictwa dzieci z rodzin wielodzietnych i niepełnych w zorganizowanych formach wypoczynku
- Organizowanie pomocy rodzinom w opiece nad dziećmi i pomocy edukacyjnej

1.2.1.2 Spodziewane efekty:

- Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży o zagrożeniach
 - Wyrównanie szans edukacyjnych, kulturalnych, poznawczych
 - Integracja wewnątrzpokoleniowa
 - Wsparcie finansowe rodzin

1.2.1.3 Podmioty realizujące: OPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe, GOK

1.2.1.4 Partnerzy: organizacje pozarządowe, GKRPA

1.2.1.5 Czas realizacji: działania ciągłe, okres wakacji

1.2.1.7 Źródła finansowania: środki własne Gminy, dotacje celowe z budżetu Państwa, granty, małe projekty

Działanie 1.2.2

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

1.2.2.1 Metody działania:

- Prowadzenie świetlicy środowiskowej.
- Diagnoza indywidualna dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej
- Praca dydaktyczno-opiekuńcza

1.2.2.2 Spodziewane efekty:

- Eliminowanie zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych
- Poprawa wyników w nauce
- Zmniejszenie zjawiska niedożywiania
- Poprawa sytuacji dziecka w środowisku i rodzinie

1.2.2.3 Podmioty realizujące: OPS, Urząd Gminy

1.2.2.4 Partnerzy: placówki oświatowe, organizacje pozarządowe

1.2.2.5 Czas realizacji: działania ciągłe

1.2.2.6 Koszt realizacji: koszty utworzenia i działania świetlicy

1.2.2.7 Źródła finansowania: środki własne Gminy, środki unijne

1.3.Cel szczegółowy:

Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodziny

Działanie 1.3.1

Wspomaganie dziecka w środowisku. Organizowanie zajęć terapeutycznych

1.3.1.1 Metody działania:

- Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych
- Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną – stypendia, podręczniki, udział w projektach
- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dla dzieci wykazujących problemy edukacyjne
- Udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom wymagającym takiej formy wsparcia oraz ich rodzicom
- Organizowanie poradnictwa dla rodziców
- Wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych

- Prowadzenie świetlic szkolnych

1.3.1.2 Spodziewane efekty:

- Poprawa sytuacji dzieci w rodzinie
- Przywracanie i wzmacnianie więzi rodzinnych
- Zmiany postaw i zachowań społecznych i rodzinnych

1.3.1.3 Podmioty realizujące: Szkoły

1.3.1.4 Partnerzy: Policja, GKRPA, OPS

1.3.1.5 Czas realizacji: działania ciągłe

1.3.1.6 Koszty realizacji: koszty działania OPS

1.3.1.7 Źródła finansowania: środki własne Gminy, środki EU

Działanie 1.3.2

Promowanie integracji rodzinnej i wartości rodzinnych

1.3.2.1 Metody działania:

- Tworzenie koalicji na rzecz zmiany mentalności rodzinnej i sąsiedzkiej
- Działania edukacyjne i profilaktyczne poprzez promowanie wartości rodziny

1.3.2.2 Spodziewane efekty:

- Eliminacja zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych

1.3.2.3 Podmioty realizujące: GOK, Urząd Gminy

1.3.2.4 Partnerzy: Placówki Oświatowe

1.3.2.5 Czas realizacji: działania ciągłe

1.3.2.6 Koszty realizacji: koszty działania GOK

1.3.2.7 Źródła finansowania: środki własne Gminy

1.4 Cel szczegółowy:

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin dysfunkcyjnych

Działanie 1.4.1

Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny i dzieci

1.4.1.1 Metody działania:

- Zintegrowanie działań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny

1.4.1.2 Spodziewane efekty:

- Kompleksowa pomoc w sytuacji kryzysowej
- Szybka sprawna informacja o istniejących zagrożeniach

1.4.1.3 Podmioty realizujące: OPS, Urząd Gminy, Sąd, Policja, ZOZ

1.4.1.4 Partnerzy: Placówki Oświatowe, PCPR

1.4.1.5 Czas realizacji: działania ciągłe, monitoring

1.4.1.6 Koszty realizacji: koszty działania OPS

1.4.1.7 Źródła realizacji: środki własne Gminy

1.5 Cel szczegółowy:

Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin

Działanie:1.5.1

Wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych

1.5.1.1 Metody działania:

- Pomoc i wsparcie asystenta rodziny
- Pomoc środowiskowa
- Zapewnienie innych form wsparcia dla rodziny: pomocy psychologicznej i prawnej
- Rozwój „opieki wytchnieniowej”

1.5.1.2 Spodziewane efekty:

- Kompleksowa pomoc w sytuacji kryzysowej dla rodzin

1.5.1.3 Podmioty realizujące: OPS

1.5.1.4 Partnerzy: PCPR, Placówki Oświatowe, ZOZ, organizacje pozarządowe

1.5.1.5 Czas realizacji: działania ciągłe, monitoring

1.5.1.6 Koszty realizacji: koszty działania OPS

1.5.1.7 Źródła finansowania: środki własne Gminy

XI HARMONOGRAM PROGRAMU

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźnik
Cel szczegółowy:				
Wsparcie i pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawcze				
1.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych	2022-2024	pracownicy socjalni OPS, asystent rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wspieranych rodzin przez asystenta - liczba kontraktów socjalnych - liczba rodzin, które adekwatnie gospodarują budżetem domowym - liczba rodzin, w których poprawiła się dbałość o higienę osobistą oraz otoczenie - liczba rodzin, w których poprawił się stan gospodarstwa domowego - liczba rodzin, w których podniósł się poziom umiejętności wychowawczych
2.	Udzielanie pomocy	2022-2024	OPS, Urząd Gminy,	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia

	finansowej w formie: zasiłków (stałych, okresowych, celowych), świadczeń rodzinnych, wychowawczych, dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, stypendiów i wyprawek szkolnych oraz pomocy rzeczowej w formie żywności z programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa”.		Placówki Oświatowe, Samorządowe Centrum Oświaty Organizacje pozarządowe, Bank Żywności	finansowego - liczba rodzin, którym udzielono wsparcia rzeczowego w formie żywności - liczba dzieci dożywianych w szkołach -liczba rodzin, w których nastąpiło zmniejszenie problemu niedożywiania
3.	Finansowanie rodzin zastępczych	2022-2024	OPS	-ilość rodzin wspierających - liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa relacji rodzinnych - liczba rodzin, która nabyła nowe wzorce zachowania - liczba rodzin zastępczych spokrewnionych
4.	Działania motywujące do korzystania z różnych form	2022-2024	OPS, GKRPA; Policja	-liczba osób uzależnionych - liczba wniosków o leczenie odwykowe

	leczenia uzależnień			
Cel szczegółowy:				
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży				
1.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii, „Zielonych Szkół” wycieczek, wyjazdów, spotkań i imprez o charakterze profilaktyczno-edukacyjno-integracyjnym	2022-2024	OPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe, GOK, organizacje pozarządowe, GKRPA	-liczba zorganizowanych form wypoczynku - liczba uczestników wypoczynku - liczba dzieci, u których nastąpiła poprawa sytuacji w grupie rówieśniczej
2.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	2022-2024	OPS, Urząd Gminy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	- ilość funkcjonujących świetlic środowiskowych - liczba dzieci, która poprawiła wyniki w nauce - liczba rodzin, w których nastąpiło zmniejszenie problemu niedożywiania
3.	Prowadzenie placówek opiekuńczych dla dzieci do	2022-2024	Żłobek Gminny, Urząd Gminy	- ilość dzieci umieszczonych w żłobku

	lat 3			
Cel szczegółowy:				
Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodziny				
1.	Wspomaganie dziecka w środowisku. Organizowanie zajęć terapeutycznych	2022-2024	Szkoły, Policja, GKRPA, OPS	-ilość zajęć terapeutycznych - ilość dzieci z problemami w nauce - ilość dzieci zdolnych - ilość rodzin w trudnej sytuacji finansowej
2.	Promowanie integracji rodzinnej i wartości rodzinnych	2022-2024	GOK, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe	- ilość imprez, spotkań integracyjnych - ilość uczestników
Cel szczegółowy:				
Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin dysfunkcyjnych				
1.	Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny i dzieci	2022-2024	OPS, Urząd Gminy, Sąd, Policja, ZOZ, Placówki Oświatowe, PCPR	-liczba szkoleń, spotkań, konferencji itp. - ilość uczestników - liczba organizacji/instytucji zaangażowanych
Cel szczegółowy:				
Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin				
1.	Wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym	2022-2024	OPS, PCPR, Placówki Oświatowe, ZOZ,	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

	uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych		organizacje pozarządowe	- liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin, którym udzielono jednorazowe świadczenie w ramach zadań z zakresu ustawy „Za życiem”.
--	--	--	-------------------------	---

XII REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii przy współpracy z:

- Urzędem Gminy w Bogorii
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespołem Interdyscyplinarnym działającym w Gminie Bogoria
- Gminnym Ośrodkiem Kultury w Bogorii
- Placówkami służby zdrowia
- Policją
- Organizacjami pozarządowymi
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Staszowie
- Centrum Psychiatrii „Promedic” w Staszowie
- Świetlica Arka

XIII ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania Programu:

- Środki własne Gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Ośrodku Pomocy Społecznej
- Dotacje z budżetu państwa
- Środki pozabudżetowe
- Środki unijne

XIV ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Realizacja Programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie przemocy, rozwojowi patologii i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Bogoria.

XV MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat. Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Powyższe działania zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci

i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Monitoringiem Programu zajmować się będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Bogorii, na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie Gminy, uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Celem bieżącego monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco będą one weryfikowane i dostosowane do potrzeb grupy docelowej.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy w Bogorii sprawozdanie z realizacji Programu.

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XLII/364/2022
Rady Gminy Bogoria
z dnia 22.02.2022 r.

W związku z zakończoną realizacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny zachodzi konieczność podjęcia nowej uchwały.

Zgodnie z zapisami art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020.821) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny.

Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, tj. min. Ośrodek pomocy społecznej, szkoły, sądy, policja.

Program opracowano na lata 2022 – 2024.